

בש"פ 1383/16 - מדינת ישראל נגד פלוני, פלוני, פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 1383/16

לפני:
המבקשת:
כבוד השופט א' שהם
מדינת ישראל

נ ג ד

המשיבים:
1. פלוני
2. פלוני
3. פלוני

בקשה להארכת מעצר מעבר לשישה חודשים, ב-45 ימים נוספים, לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

בשם המבקשת: עו"ד אייל כהן

בשם המשיב 1: עו"ד אנו דעואל לוסקי

בשם המשיב 2: עו"ד רמזי קטילאת

בשם המשיב 3: עו"ד חמזה קוטינה

החלטה

1. לפניי בקשה להארכת מעצרו של המשיבים ב-45 ימים, החל מיום 23.2.2016, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 43219-08-15, בבית המשפט המחוזי בירושלים, לפי המוקדם.

עמוד 1

רקע והליכים קודמים

2. נגד המשיבים, קטינים ילידי 1998, ונאשם נוסף, בגיר (להלן: הנאשם 1), הוגש כתב אישום, ובו נטען כי המשיבים החליטו לבצע "פיגועי נקם נגד יהודים", וזאת, כנקמה על הפיגוע שהתבצע בכפר דומא שבשומרון, ביום 31.7.2015. כתב האישום כולל שני אישומים, בהם מתוארים פיגועים אשר תוכננו והוצאו אל הפועל, על ידי המשיבים, כפעולות נקם:

האישום הראשון: בכתב האישום נאמר, כי ביום 31.7.2015, בשעות הצהריים, נפגשו המשיבים 1 ו-2 עם שלושה אנשים נוספים (וחיד, עמאד ומהדי), והחמישה החליטו ליידות בקבוקי תבערה לעבר בית מגורים, בשכונת בית חנינה, אשר בו מתגוררים יהודים, המכונה "בית השיבה". לצורך כך, נסעו המשיב 2 ועמאד ברכבו של עמאד, לתחנת דלק "פז" אשר בבית חנינה ורכשו גלון של בנזין. לאחר מכן, אספו השניים את המשיב 1 ואת וחיד, והארבעה הכינו 13 בקבוקי תבערה. בהמשך, כפי שמתואר בכתב האישום, נפגשו הארבעה עם הנאשם 1, מהדי, והמשיב 3. בשעה 18:00 או בסמוך לכך, ניגשו כל השבעה אל "בית השיבה" ויידו לעברו עשרה בקבוקי תבערה. כתוצאה מידיוי בקבוקי התבערה, נשרפו השדה המקיף את הבית והקיר הצפוני של הבית, כאשר הרצפה שליד הקיר הצפוני של הבית התכסתה בפיח שחור. על בסיס העובדות המתוארות לעיל, יוחסו למשיבים העבירות הבאות: הצתה, לפי סעיף 448 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; ייצור נשק, לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין; והובלת נשק, לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין.

אישום שני: לפי עובדות כתב האישום, ביום 3.8.2015, בשעות אחר הצהריים, נפגשו המשיבים 1 ו-2 עם קטין נוסף, ב.ק., בשכונת בית חנינה, והחליטו ליידות אבנים על כלי רכב של יהודים. המשיבים 1 ו-2 המתינו במקום שנבחר לכך במשך כחצי שעה, אולם לא הגיע למקום רכב כזה. כעבור כחצי שעה, הצטרף אליהם הנאשם 1, והארבעה החליטו ליידות בקבוקי תבערה על כלי רכב של יהודים בכביש 20, העובר בשכונת בית חנינה. התוכנית שהתגבשה בין הארבעה היתה כדלקמן: המשיב 1, הנאשם 1, ו-ב.ק. תוכננו ליידות, כל אחד, בקבוק תבערה אחד; כאשר המשיב 3 ישמש כתצפיתן, שתפקידו יהיה להזהיר את האחרים, מפני הגעת כוחות צבא או משטרה למקום. בהמשך, כפי שמתואר בכתב האישום, הכינו הארבעה בקבוקי תבערה, באמצעות הבנזין שנותר להם מאירועי האישום הראשון. לאחר שהארבעה נשאו עמם את בקבוקי התבערה לבתיהם, והחליפו בגדים, חזרו המשיב 1, הנאשם 1, ו-ב.ק. עם בקבוקי התבערה אל נקודת המפגש, והמתינו למשיב 2, אשר הודיע להם כי הוא יתעכב מעט בביתו. בסמוך לשעה 19:30, הודיע המשיב 2 כי הוא עדיין מתעכב, וכי מוטב שיבצעו את הפיגוע המתוכנן בלעדיו. את תפקידו של המשיב 2 כתצפיתן, החליף בחור בשם מוחמד קרש (להלן: מוחמד). כפי שנטען בכתב האישום, לאחר הדברים הללו, החלו הארבעה (המשיב 1, הנאשם 1, ב.ק. ומוחמד) ללכת ברגל לעבר כביש 20. מוחמד התמקם בנקודת תצפית, והשלושה האחרים נעמדו על המדרכה בסמוך לצומת הסמוכה למסגד "שומאן", כאשר כל אחד מהם אוזן בבקבוק תבערה ובמצית. לאחר שהשלושה הבינו כי הם לא יצליחו לפגוע בכלי רכב ממיקום זה, הם חצו את הכביש, והתמקמו ליד מסגד "שומאן", בצד הכביש בו נוסעים כלי רכב מכיוון כביש 443, לכיוון שכונת פסגת זאב. בהמשך כתב האישום נאמר, כי בשעה 19:55 או בסמוך לכך, כאשר כלי הרכב בכביש נעצרו בשל אור אדום ברמזור, הבחינו השלושה ברכב בו נהג אורי אזרק, כשלצידו רעייתו ענבר אזרק (להלן: אורי ו-ענבר, בהתאמה). השלושה הבחינו כי מדובר ביהודים, לאור העובדה שאורי חבש כיפה לראשו, ועל כן, הם הדליקו את בקבוקי התבערה שהיו בידיהם, רצו לעבר המכונית, ויידו את בקבוקי התבערה לעבר הרכב, כאשר הם עומדים בצמוד אליו. כתוצאה מידיוי שני בקבוקי התבערה הראשונים, הובערה דלת הרכב אשר לידה ישבה ענבר, נופץ החלון הימני הקדמי של הרכב, ועקב כך, חדרה האש אל תוך הרכב והחלה לשרוף את גופה של ענבר. בשלב זה, פתחה ענבר את דלת הרכב בניסיון להימלט ממנו, ואז יידה המשיב 1 את בקבוק התבערה שהיה בידו, והבקבוק

חדר אל פנים הרכב. בשלב זה, נמלטו השלושה (המשיב 1, הנאשם 1, ו-ב.ק.). מהמקום. אורי וענבר הצליחו להיחלץ מן הרכב הבוער, אולם הרכב עצמו הידרדר לאחור ופגע במספר כלי רכב נוספים. חייל ששהה באזור, אשר הבחין ברכב הבוער, ניסה לכבות את האש באמצעות מטף שהיה ברשותו. בתוך כך, אחד הצמיגים של הרכב הבוער התפוצץ והחייל נפצע בפניו, בכתפו ובידיו. כתוצאה מידויי בקבוקי התבערה, נגרמו לענבר כוויות חמורות, ובמועד הגשת כתב האישום היא עוד הייתה מאושפזת.

בשל מעשים אלו, יוחסו למשיבים העבירות הבאות: קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; ייצור נשק, לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין; והובלת נשק, לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין. למשיב 1 יוחסה בנוסף עבירה של ניסיון לרצח, לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין; למשיב 2 יוחסה בנוסף לעבירות המתוארות לעיל, עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1), בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין.

הליכים קודמים

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרים של המשיבים, עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. בבקשה נטען כי ברשות המבקשת ראיות לכאורה לביצוע העבירות על ידי המשיבים, לרבות הודאותיהם של חלק מהמעורבים. עוד נטען בבקשה, כי קמה נגד המשיבים עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1966 (להלן: "חוק המעצרים"), וכן מתקיימת "חזקת מסוכנות" בעניינם, לנוכח טיב העבירות המיוחסות להם בכתב האישום, וזאת, מכוח סעיפים 21(א)(1)(ג)(1) ו-21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים. אשר על כן, גורסת המבקשת כי יש לעצור את המשיבים עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינם.

4. ביום 23.8.2015, התקיים דיון בבית המשפט המחוזי בירושלים, ובמסגרתו הוחלט לדחות את המשך הדיון, לבקשת באי כוחם של המשיבים, לצורך לימוד החומר, ולצורך הכנת תסקירי מעצר בעניינם של המשיבים. ביום 30.8.2015, הוגש תסקיר מעצר בעניינם של המשיב 2, ובו הומלץ שלא לשחררו לחלופת מעצר. בין היתר, צוין בתסקיר כי אביו של המשיב 2 הביע את התנגדותו להעברתו של בנו לחלופה מוסדית. ביום 31.8.2015, הוגש תסקיר מעצר בנוגע למשיב 3, במסגרתו הומלץ לשחררו לחלופת מעצר בבית סבתו בשכונת ואדי אל ג'וז, תחת פיקוחה של סבתו, דודתו ואמו. ביום 8.9.2015, הוגש תסקיר מעצר בעניינם של המשיב 1, ובו נאמר, כי אין המלצה לשחררו לחלופת מעצר. ביום 14.10.2015, החליט בית המשפט המחוזי להורות על מעצרים של המשיבים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם, וזאת לאור קיומן של ראיות לכאורה בעניינם, ולנוכח המסוכנות הנשקפת מהם, כעולה מן המעשים המיוחסים להם בכתב האישום אשר הוגש נגדם. יצוין, כי בעניינם של המשיב 3 נקבע, כי חרף המלצת שירות המבחן על שחרורו לחלופת מעצר, קיים חשש כבד למסוכנות מצידו, וזאת כיוון שחלופת המעצר המוצעת נמצאת בשכונה בה מתרחשות התפרעויות והפרות סדר. כמו כן, הביע בית המשפט המחוזי ספק באשר לאפקטיביות הפיקוח מטעם המפקחים המוצעים, בעניינם של המשיב 3.

5. ומכאן להליכים בתיק העיקרי. ביום 16.9.2015, הוקרא כתב האישום בפני המשיבים, ולבקשת באי כוחם נדחה הדיון ליום 14.10.2015, לצורך מתן מענה לכתב האישום. הדיון נדחה פעמיים נוספות, לתאריכים 25.10.2015, ו- 2.12.2015, לבקשת באי כוחם של המשיבים, וזאת לצורך מיצוי הליכי המשא ומתן עם המבקשת, ולשם עיון בחומר הראיות, לאחר החלפת ייצוגו של המשיב 2. ביום 2.12.2015, ביקשו באי כוחם של המשיבים דחייה נוספת, אשר נועדה גם הפעם לצורך מיצוי המשא ומתן, ובשלב זה ביקשה

המבקשת לתקן את כתב האישום (תיקון שעניינו הוספת עדי תביעה). הדיון נדחה ליום 13.12.2015, ובית המשפט ציין בהחלטתו, כי "ניתנת לנאשמים אפשרות אחרונה לבוא בדברים עם המאשימה". ביום 13.12.2015, ביקשה באת כוחו של המשיב 1 להפנות את התיק להליך של גישור, ובאותה הזדמנות, ביקשו באי כוח המשיבים 2-3 ארכה נוספת למיצוי הליכי המשא ומתן, והדיון בתיק נדחה פעם נוספת. ביום 20.1.2016, הודיעה המבקשת כי המשא ומתן בין הצדדים לא הבשיל לכדי הסדר טיעון עם מי מבין המשיבים, והוסיפה, כי אין מקום להפנות את הצדדים להליך של גישור. באת כוחו של המשיב 1 ציינה, באותו מעמד, כי היא קיימה ישיבה עם המבקשת בעניינו של המשיב 1, והיא ממתינה לתשובה. חרף ההתפתחויות שפורטו לעיל, ביקשו באי כוח המשיבים, ביום 10.2.2016, לדחות את מועד הדיון, פעם נוספת, לצורך מיצוי המשא ומתן עם המבקשת. הבקשה נדחתה באותו יום, ובית המשפט המחוזי החליט, כי על המשיבים להגיש מענה לכתב האישום עד ליום 21.2.2016, וכן נקבע דיון ליום 23.2.2016, לפי סעיף 144 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (דיון שעניינו "הסכמה בדבר עובדות וראיות"). בנוסף, נקבע דיון הוכחות ראשון בתיק זה ליום 9.3.2016.

הבקשה להארכת מעצר

6. ביום 18.2.2016, הוגשה הבקשה להארכת מעצרם של המשיבים, כמפורט בכותרת להחלטה זו. המבקשת גורסת, כי יש להאריך את מעצרם של המשיבים, וזאת לאור "מסוכנותם הרבה" אשר נלמדת מן המעשים המיוחסים להם בכתב האישום, ובשים לב לנזק לגוף ולרכוש שהם גרמו, לכאורה, במעשיהם. אשר לניהול ההליך העיקרי, ציינה המבקשת, כי "עד כה טרם החלה שמיעת הראיות וזאת עקב בקשות דחייה מטעם ב"כ המשיבים לצורך ניהול משא ומתן להסדר טיעון". על כן, סבורה המבקשת, כי יש להאריך את מעצרם של המשיבים ב-45 יום נוספים, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 43219-08-15, לפי המוקדם מביניהם.

הדיון בבקשה

7. ביום 21.2.2016, התקיים דיון בפניי בבקשה להארכת מעצרם של המשיבים. באי כוחם של המשיבים 1 ו-2, עו"ד אנו דעואל לוסקי ועו"ד רמזי קטילאת, בהתאמה, הגישו בקשה לעריכת תסקיר משלים בעניינם של מרשיהם, ובהמשך הדיון, באי כוחו של המשיב 3, עו"ד חמזה קוטינה, הצטרף לבקשה זו. אשר להתמשכות ההליכים בתיק העיקרי, טענה עו"ד לוסקי, באת כוחו של המשיב 1, כי הסיבה לכך נעוצה בהתממהותה של המבקשת, במתן תשובה לגבי האפשרות לסיים את התיק בהסדר, בעניינו של מרשה. באי כוח המשיבים 2 ו-3, עו"ד קטילאת ועו"ד קוטינה, הצטרפו לדבריה של עו"ד לוסקי. עו"ד קטילאת הוסיף וטען, כי "חלק משמעותי שבגללו נמשך ההליך הזה, זה התעקשותה של המדינה לנהל הליך באופן נפרד עם כל אחד מהנאשמים [...] זה גורם מרכזי להליך התמשכות המשא ומתן. ההגנה הייתה מוכנה בכל המועדים ובכל הדיונים". לטענת באי כוחם של המשיבים, שלב ההוכחות בתיק זה עלול להימשך זמן רב, ואף מעבר לתקופת ההארכה המבוקשת, ועל כן יש מקום להורות על שחרורם של המשיבים לחלופת מעצר, ובעיקר משמדובר בקטינים. אשר למעשים המיוחסים למשיבים בכתב האישום, טענו באי כוחם של המשיבים כי אמנם עסקינן במעשים חמורים של הכנה ויידוי בקבוקי תבערה, אך לא הייתה למשיבים כל כוונה לרצוח. אשר על כן, ביקשו המשיבים לדחות את בקשתה של המבקשת להארכת מעצרם.

דיון והכרעה

8. לאחר שעיינתי בבקשה, והאזנתי בקשב רב לטענות הצדדים בדיון שנערך לפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי יש להיעתר לבקשה להארכת מעצרים של המשיבים.
9. כלל ידוע הוא, כי בהליך לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, על בית המשפט לאזן בין הפגיעה המתמשכת בחירותו של נאשם, לו עומדת חזקת החפות, כל זמן שלא הורשע, לבין האינטרס שבשמירה על שלום הציבור וביטחונו (בש"פ 7423/15 מדינת ישראל נ' ירמיהו (12.11.2015); בש"פ 5038/15 מדינת ישראל נ' שבתייב (27.7.2015); בש"פ 3372/15 מדינת ישראל נ' אל מהר (19.5.2015)).
10. במסגרת איזון זה, על בית המשפט ליתן דעתו למגוון שיקולים, ובין היתר, למידת המסוכנות אשר נשקפת מן הנאשם, כפי שזו עולה מכתב האישום; לעברו הפלילי; לגילו; ולחשש מפני שיבוש הליכי משפט או מהימלטותו של הנאשם מן הדין. מנגד, יש להתחשב בעוצמתה של הפגיעה בחירותו של הנאשם, אשר נגזרת ממשך התקופה בה הוא מצוי במעצר, וכן מקצב התקדמות ההליכים המשפטיים בעניינו. נקבע, בהקשר זה, כי "ככל שיתמשכו הליכי משפטו של הנאשם כך ייטה האיזון לעבר שחרורו של הנאשם לחלופת מעצר" (בש"פ 5113/14 מדינת ישראל נ' אדיניב (3.8.2014); בש"פ 5073/14 מדינת ישראל נ' פלוני (25.7.2014); בש"פ 2105/14 מדינת ישראל נ' אגדה (1.4.2014)).
11. כאשר מדובר בנאשם שהוא קטין כבעניינו, שהרי שלושת המשיבים הם קטינים, הדבר מצריך בחינה מדוקדקת וקפדנית יותר, שמא ניתן להגשים את תכליות המעצר בדרך של חלופת מעצר הולמת, אשר תאיין את מסוכנותו של הנאשם, מחד גיסא, ותצמצם את הפגיעה בחירותו, מאידך גיסא (בש"פ 8619/13 מדינת ישראל נ' פלוני (8.1.2014); בש"פ 8127/12 מדינת ישראל נ' פלוני (18.11.2012) (להלן: בש"פ 8127); בש"פ 5943/12 מדינת ישראל נ' פלוני (11.9.2012)). עם זאת, נקבע לא אחת כי קטינותו של נאשם איננה מעניקה לו "חסינות" ממעצר, ושעה שאינטרס השמירה על שלומו וביטחונו של הציבור נמצא בעצימות גבוהה, יש להורות על הארכת מעצרו של הנאשם, אף אם מדובר בקטין. עמדתי על כך בעבר, בבש"פ 8127/12: "מתפקידו של בית-המשפט להגן על כלל הציבור, מפני מי שעלול לסכן את שלומו ואת ביטחונו, גם אם מדובר בנאשם שהוא קטין. אשר על כן, עצם עובדת היותו של הנאשם בגדר קטין, אין בה, כשלעצמה, כדי להקנות לאותו נאשם חסינות מפני מעצר או מפני הארכת מעצר".
12. בנידון דידן, יוחסה למשיבים שורה של עבירות חמורות, ובכלל זה, הצתה, עבירות בנשק, וקשירת קשר לביצוע פשע. למשיב 2 יוחסה גם עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, ולמשיב 1 יוחסה עבירה של ניסיון לרצח. כעולה מכתב האישום, המשיבים היו, לכאורה, חלק מקשר עברייני אשר מטרתו לפגוע ביהודים, באשר הם יהודים, וזאת, כפעולת נקם על הפיגוע בכפר דומא. המשיבים ייצרו בקבוקי תבערה רבים, וידו אותם, בשני אירועים נפרדים, תוך שהם גורמים, לכאורה, במעשיהם לנזקים חמורים, בגוף וברכוש. המעשים המיוחסים למשיבים נמצאים ברף חומרה גבוה, ורק הודות לאלילת המזל לא נגרמו נזקים חמורים הרבה יותר. אשר על כן, נראה בעיניי, כי בנסיבות דן ובשים לב למצב הביטחוני השורר בימים אלה, כל חלופת מעצר לא תסכון בעניינם של המשיבים, חרף היותם קטינים במועד ביצוע העבירות.

13. אשר לקצב התקדמות ההליכים בתיק העיקרי- כפי שצוין לעיל, נקבעה ישיבת הוכחות ראשונה ליום 9.3.2016. בשים לב לעובדה כי חלפו שישה חודשים מאז הוגש כתב האישום, אין לכחד כי קצב התנהלות ההליכים בעניינם של המשיבים איננו מניח את

הדעת. ואולם, נראה כי רובן של הבקשות לדחיית הדיון, אשר הוגשו לבית המשפט המחוזי, באו מטעמים של באי כוח המשיבים, שביקשו למצות את המשא ומתן עם המבקשת, במטרה להגיע להסדר טיעון. בנסיבות אלה, הנני מתקשה לקבל את טרונותם של באי כוח המשיבים, שעה שהשיהוי בהליכים נגרם, במידה לא מבוטלת, עקב התנהלותם שלהם.

14. עוד אוסיף, כי לא מצאתי מקום להיענות לבקשתם של באי כוח המשיבים, לערוך תסקיר משלים בעניינם של מרשיהם. סבורני, כי התסקירים שהוגשו אודות המשיבים עודם עדכניים, ואינני רואה מקום להטריח את שירות המבחן לנוער, בהכנת תסקירים נוספים שלא לצורך. כמו כן, וכפי שנקבע בעבר, ב"מקרים בהם ברי כי חלופת מעצר לא תסכון - אין טעם להזמין תסקיר שירות מבחן" (בש"פ 27/15 יונס נ' מדינת ישראל (15.1.2015)). כאמור, זה המצב בענייננו, שכן ברור כי, בשלב זה, כל חלופת מעצר לא תסכון, ולפיכך אין מקום לעריכת תסקיר משלים.

15. לאור האמור, מצאתי כי יש להיעתר לבקשה, והנני מאריך את מעצרו של המשיבים ב-45 ימים נוספים, החל מיום 23.2.2016, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 43219-08-15, בבית המשפט המחוזי בירושלים, לפי המוקדם.

עם זאת, אכיר תודה לבית המשפט המחוזי, אם יעשה מאמץ, בהתחשב כמובן באילוציו, לקבוע את כל דיוני ההוכחות בתיק, ולכל הפחות את מרביתם, בתוך תקופת ההארכה המבוקשת.

ניתנה היום, י"ג באדר א' התשע"ו (22.2.2016).

ש ו פ ט